

Feminismus

3 vlny feminismu (4. vlna dnes)

1) 19. stol., poč. 20. stol. – vlastnické, volební právo, legislativa...

2) od 60. let – fakticky přetrvávající nerovnosti (rodina, práce, sexualita...)

- nástup feministických témat v umění

J. Chicago, M. Schapiro, "Fresno Feminist Art Program"

Chicago, Schapiro/ Womanhouse, 1972

Chicago/ The Dinner Party 1979

It's a
small

world

but not if you have to clean it

Your body

is a

battleground

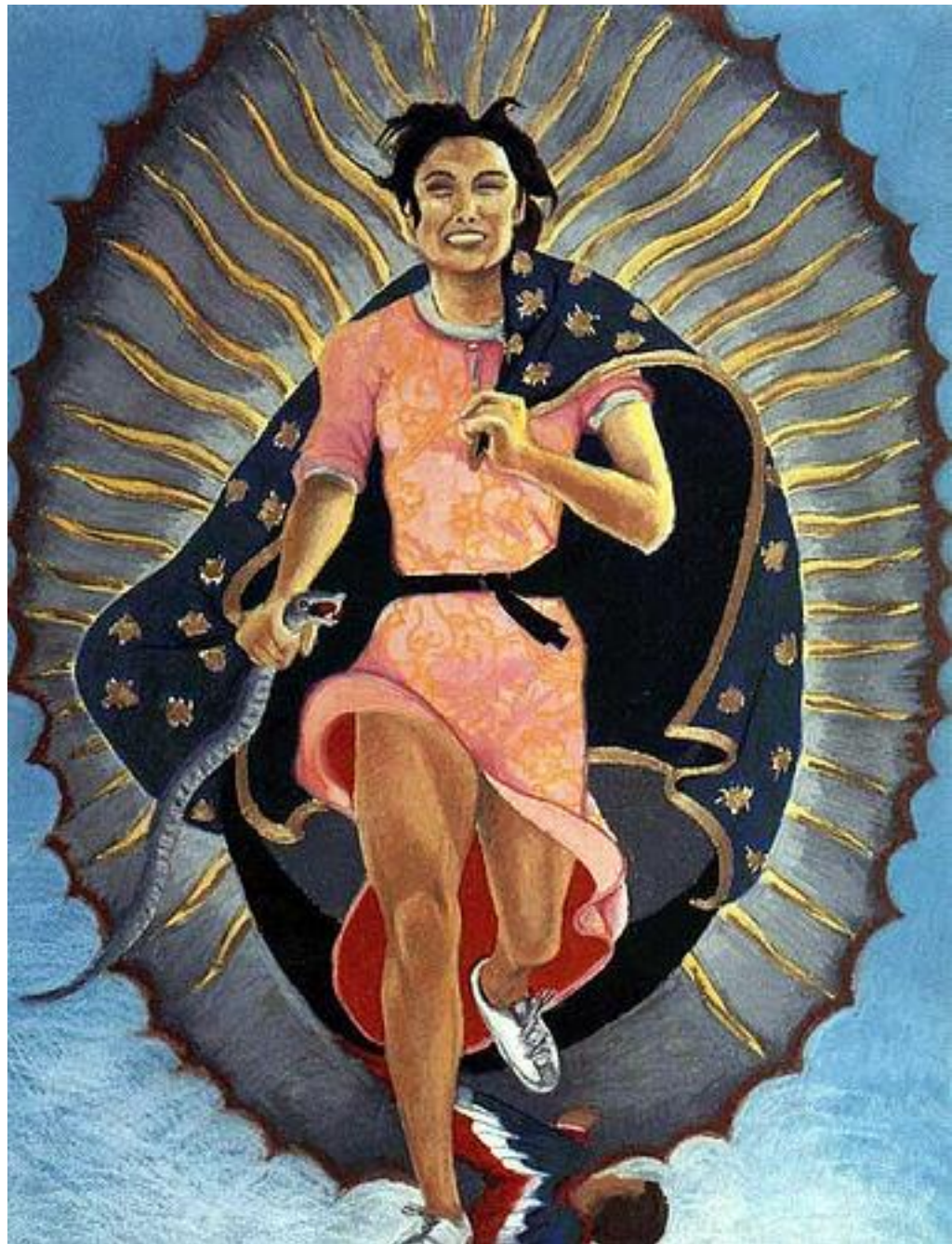
Barbara Kruger, 1990

Carole Schneeman, Interior Scroll, 1975

Yolanda López / Portrait of artist as the Virgin of Guadalupe, 1978

3) od 90. let – kritika jednolitého pohledu, esencialismu, intersekcionalismus, zdůraznění hodnot péče, empatie

Betye Saat/ The Liberation of Aunt Jemima,
1972

Shirin Neshat / Rapture 1999

Lida Abdul, White House, 2005-6

Laboria Cuboniks: Xenofeminismus (2015)

„Náš svět je v závratí. Je to svět, který se hemží technologickým zprostředkováním, náš každodenní život tvoří abstrakce, virtualita a komplexita. Xenofeminismus představuje feminismus adaptovaný na tuto realitu: feminismus nebývalé vychytralosti, měřítká a vize. Jde o budoucnost, ve které realizace genderové rovnosti a feministické emancipace přispívá k universalistické politice sestavené z potřeb každého člověka, napříč rasovou příslušností, osobními schopnostmi, ekonomickou situací a geografickou pozicí“

Vztah „mužský – ženský“

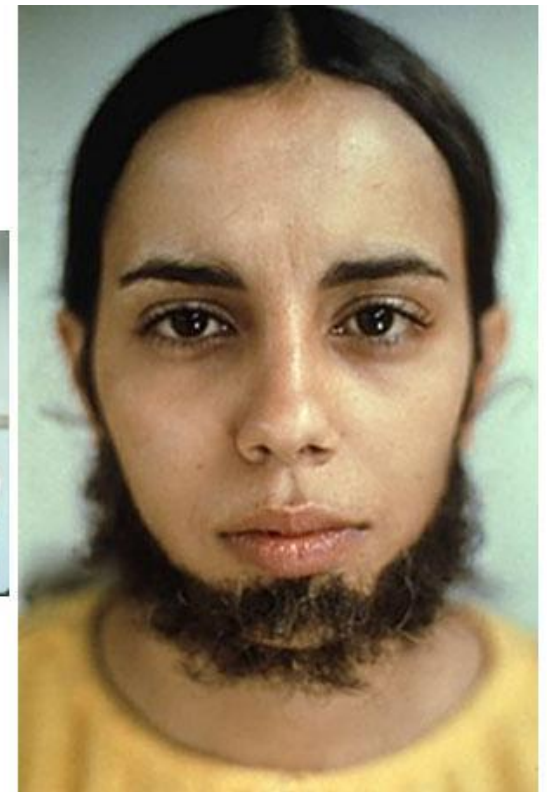
Ekofeminismus

1) radikální, esencialistický – přetrvává chápání odlišnosti mužů a žen

Mary Beth Edelson

Ana Mendieta

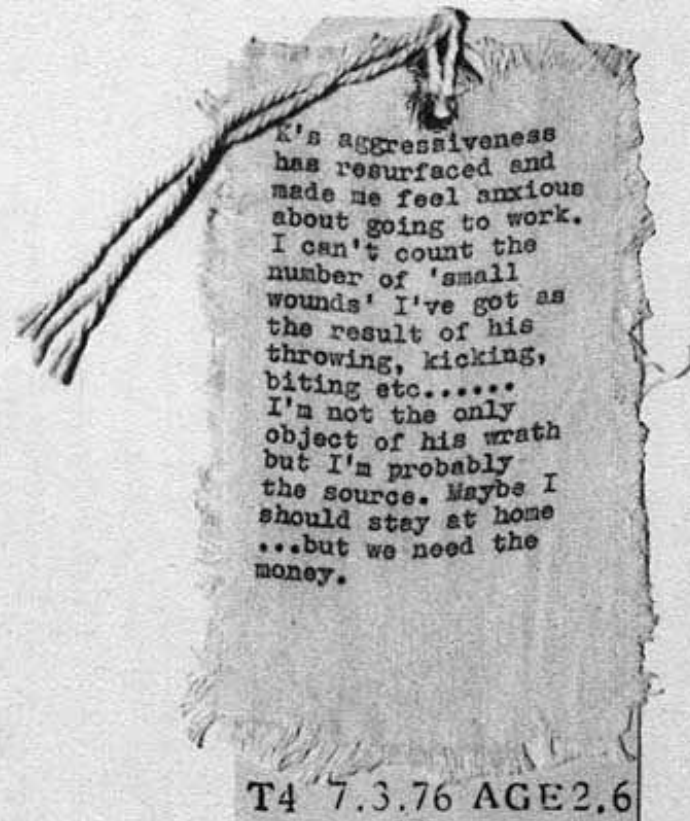
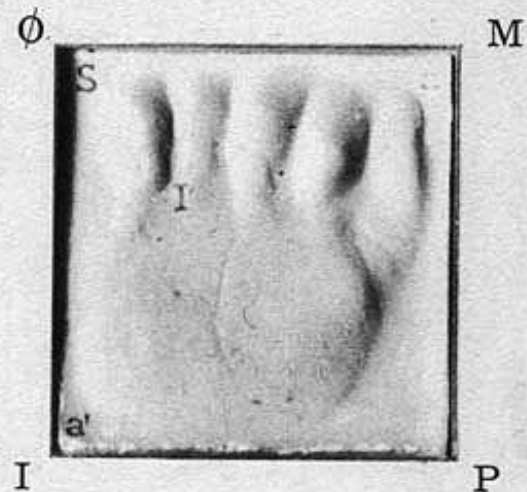

2) kulturní – gender jako konstrukt
 -mužství tradičně spojeno s agresivitou,
 konkurencí, silou, racionalitou, výkonností
 -ženství s altruismem, citovostí

Mary Kelly/ Post partum document, 1974

3) sociální – gender jako konstrukt,
veřejná sféra – etika konkurence a spravedlnosti
soukromá sféra – etika péče

Feministická (umělecká) instituce

Prohlášení pražských kulturních institucí k vyhlášení stavu klimatické nouze, 2019

Feministická (umělecká) instituce

1. A feminist art institution is (self)-critical.

Feminist art institutions are steadfastly opposed to all manifestations of intolerance, e.g. racism, homophobia or sexism. They formulate strategies for dealing with such situations should they arise.

2. The ethics of its own internal operations are as important to a feminist art institution as the programme by which it presents itself to the public.

A feminist art institution is based on the mutual respect of those who work in it. The quality of their relationships, irrespective of what position they occupy, is considered to be of equal importance as the quality of the programme.

3. A feminist art institution is based on a feminist understanding of work. It is inspired by the importance feminist theory attributes to care (for children, the elderly, sick and handicapped) and other activities that cannot be monetised but are crucial for the wellbeing of society.

4. A feminist art institution therefore promotes quotas as a temporary solution to gender imbalance and discrimination.

A feminist art institution promotes a 50% minimum representation of women in its annual programme, whether this involve exhibitions, festivals, conferences or panel discussions. At least 50% of all managerial, creative and other positions of responsibility are occupied by women in a feminist (art) institution.

Feministická institucionální kritika umění

Do women have to be naked to get into the Met. Museum?

Less than 5% of the artists in the Modern Art Sections are women, but 85% of the nudes are female.

GUERRILLA GIRLS Box 1056 Cooper Sta. NY, NY 10276
CONSCIENCE OF THE ART WORLD

Postavení žen v uměleckém světě

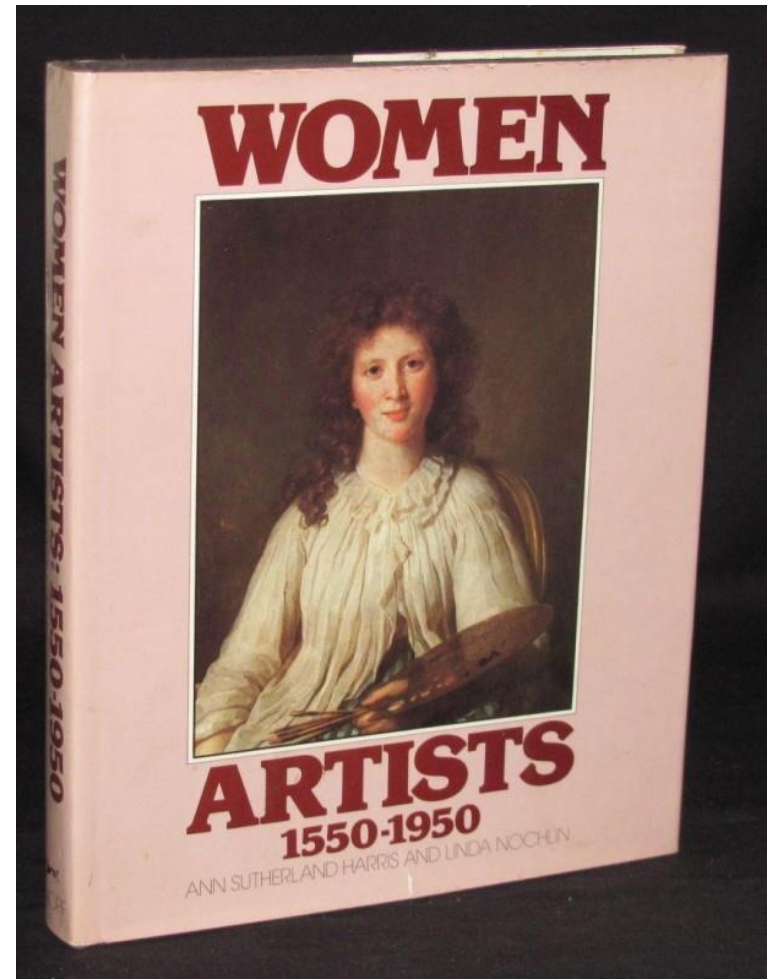
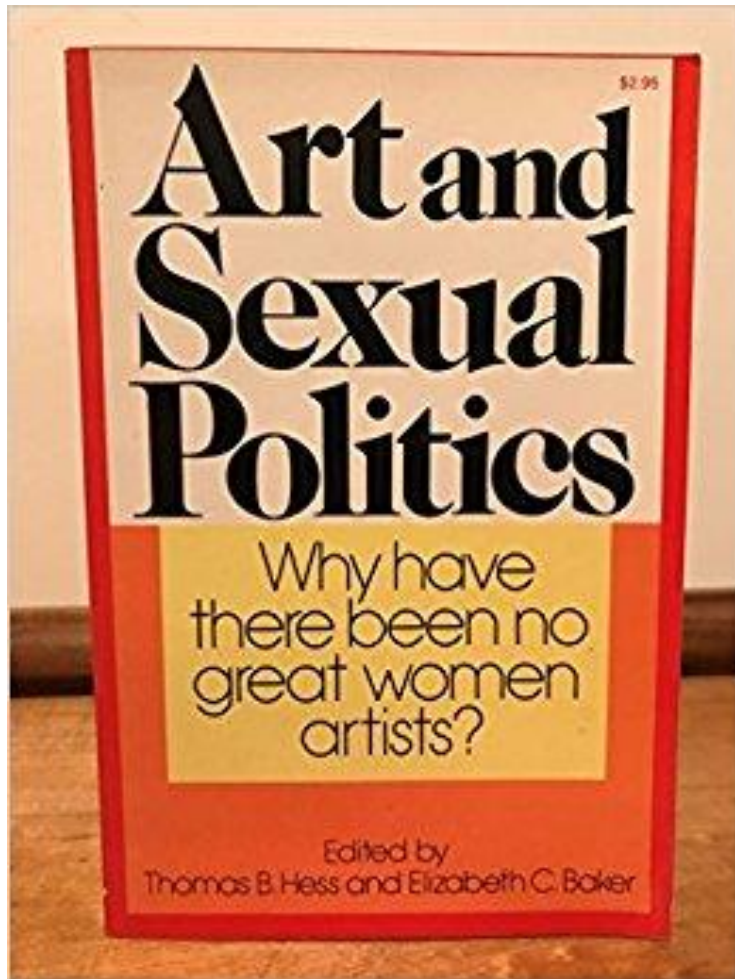
Artemisia Gentileschi

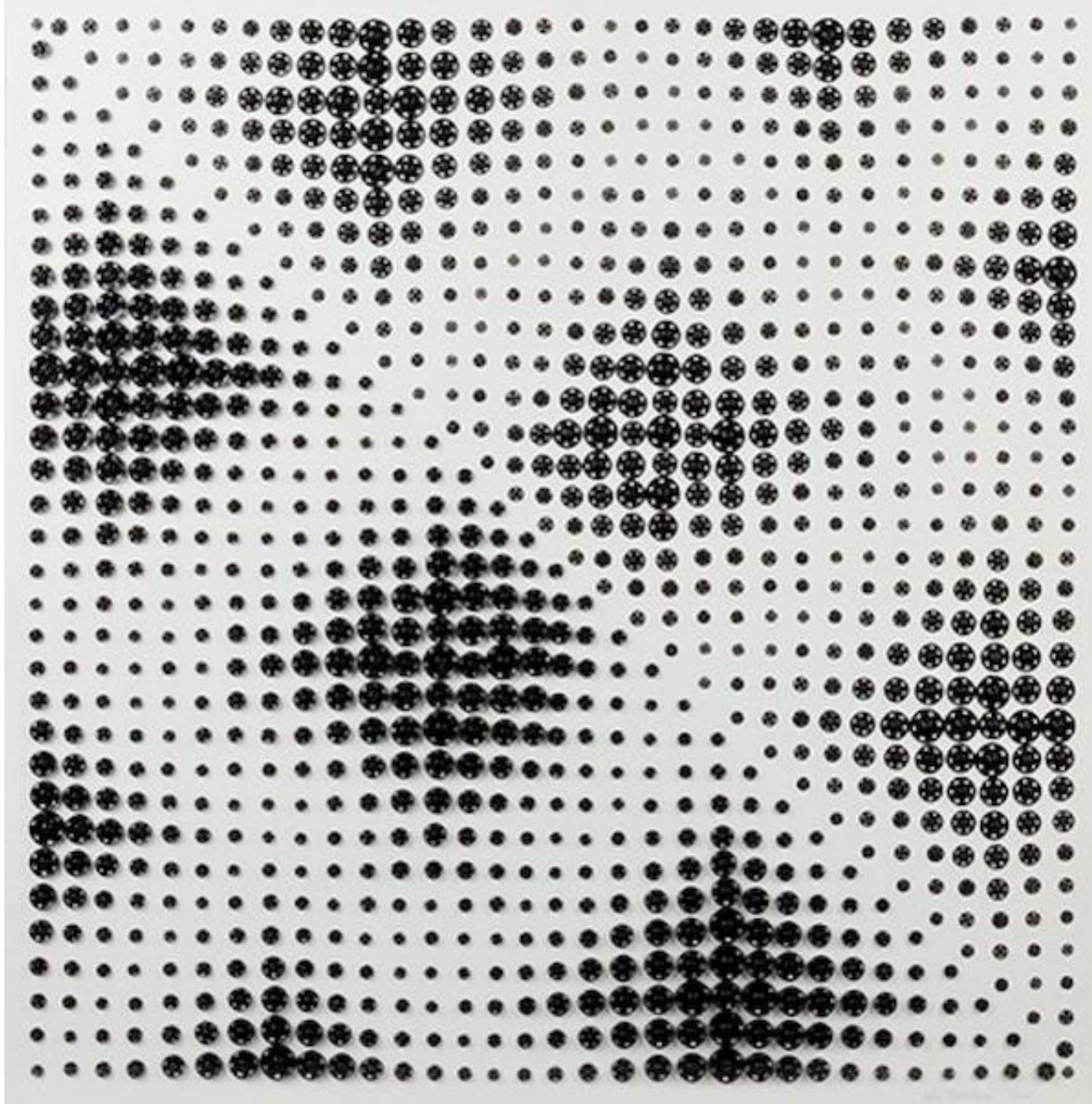
Zuzana a starci, 1610/ Zavraždění Holoferna, 1611

Linda Nochlin / Why Have There Been No Great Women Artists? 1971
- systém umění marginalizuje ženy

Toyen

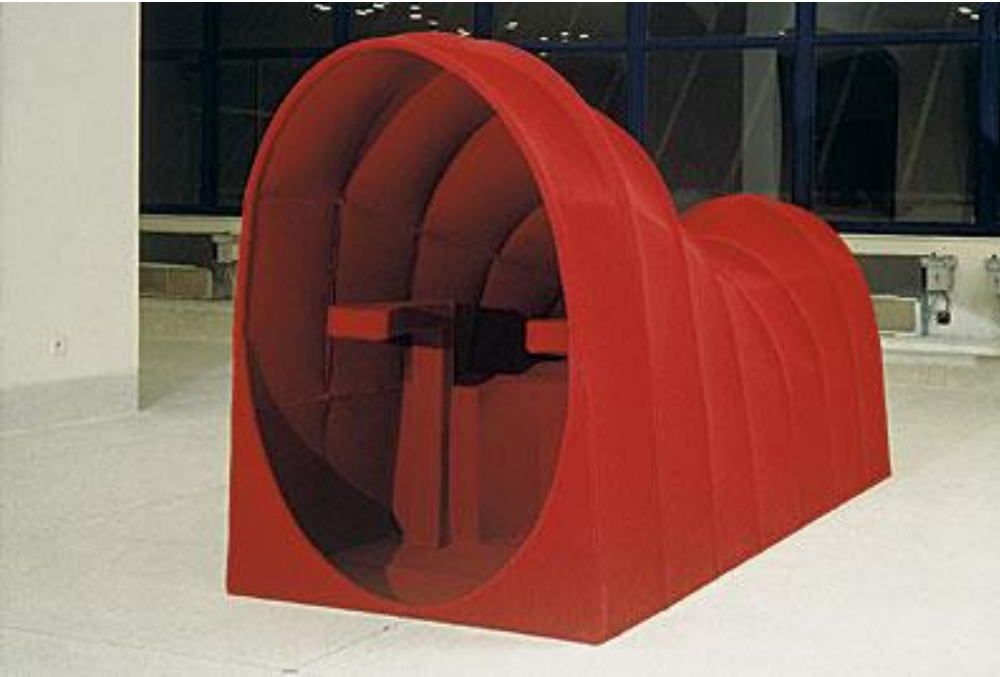

Běla Kolářová

”zamlčený” feminismus 90. let

Milena Dopitová, Čtyři masky 1992

Milena Dopitová

Nepočítám se svou
proměnou

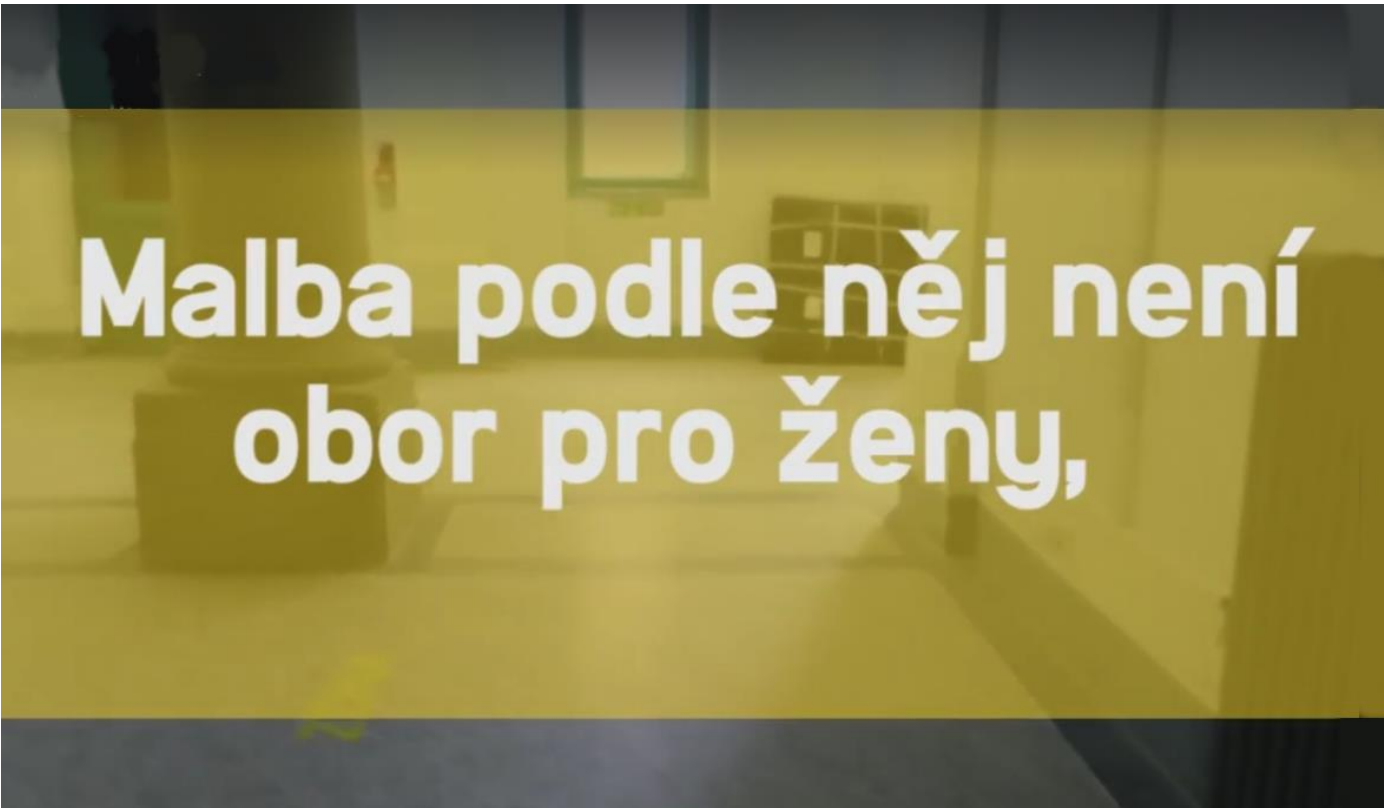

Čtvrtá vlna

Martina Smutná, Marie Lukáčová, Eva Svobodová

ČTVRTÁ
VLNA

<https://www.facebook.com/ctvrtavlna/videos/vl.148112185672923/1623718984599929/?type=1&theater>

A video frame showing a blurred interior scene with a yellow semi-transparent overlay. The text 'Malba podle něj není obor pro ženy,' is written in white, bold, sans-serif font across the center of the overlay.

**Malba podle něj není
obor pro ženy,**

2017

Zlínský salón 2017

Vážení představitelé Krajské galerie výtvarného umění ve Zlíně, vážení kurátoři osmého ročníku Nového zlínského salonu 2017, Petře Vaňousi, Jáne Kraloviči, Terezie Petiškové, Beato Jablonské, Zdeňku Freislebene, Marku Pokorný, Ivane Bergmanne, Václave Mílku, **vyzýváme vás, abyste ukončili výstavu osmého ročníku Nového zlínského salonu 2017 pod názvem Co je současný obraz?, na níž je zastoupena jediná (!) žena oproti třiceti čtyřem (!) mužům.** Tak radikální nepoměr je nutně pokřiveným obrazem o současném českém umění a vypovídá o nepochopitelné zaslepenosti odborné veřejnosti, která přehlíží tvorbu českých umělkyň.

<https://a2larm.cz/2017/05/ukoncete-novy-zlinsky-salon-2017/>

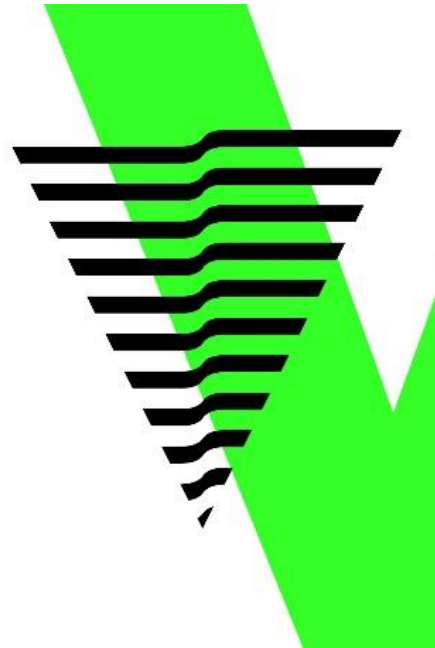

Kojící Guerilla
Mothers Artlovers

Otevřená výzva pro
výtvarníky, výtvarnice,
teoretiky a teoretičky

Výtěr 2021

výtvarník + teoretik vytřou světu zrak

Vztahová schémata

J. L. David, Přísaha Horatiů, 1784

J. L. David, Liktoři přináší Brutovi těla synů, 1784

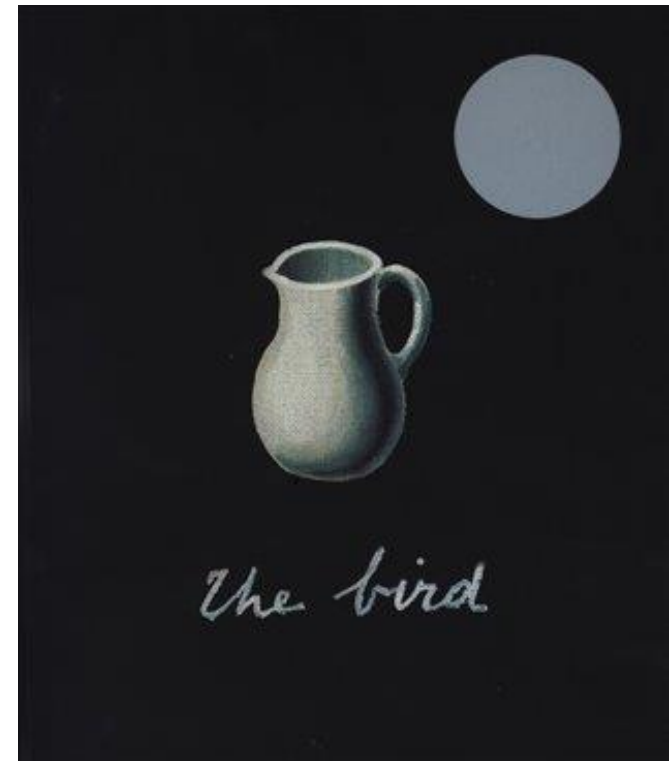
John Berger, Způsoby vidění

“mužský pohled“ – estetické potěšení mužského diváka – mocenský kontrolní sociální nástroj vycházející z patriarchy

Berger – rozlišuje:

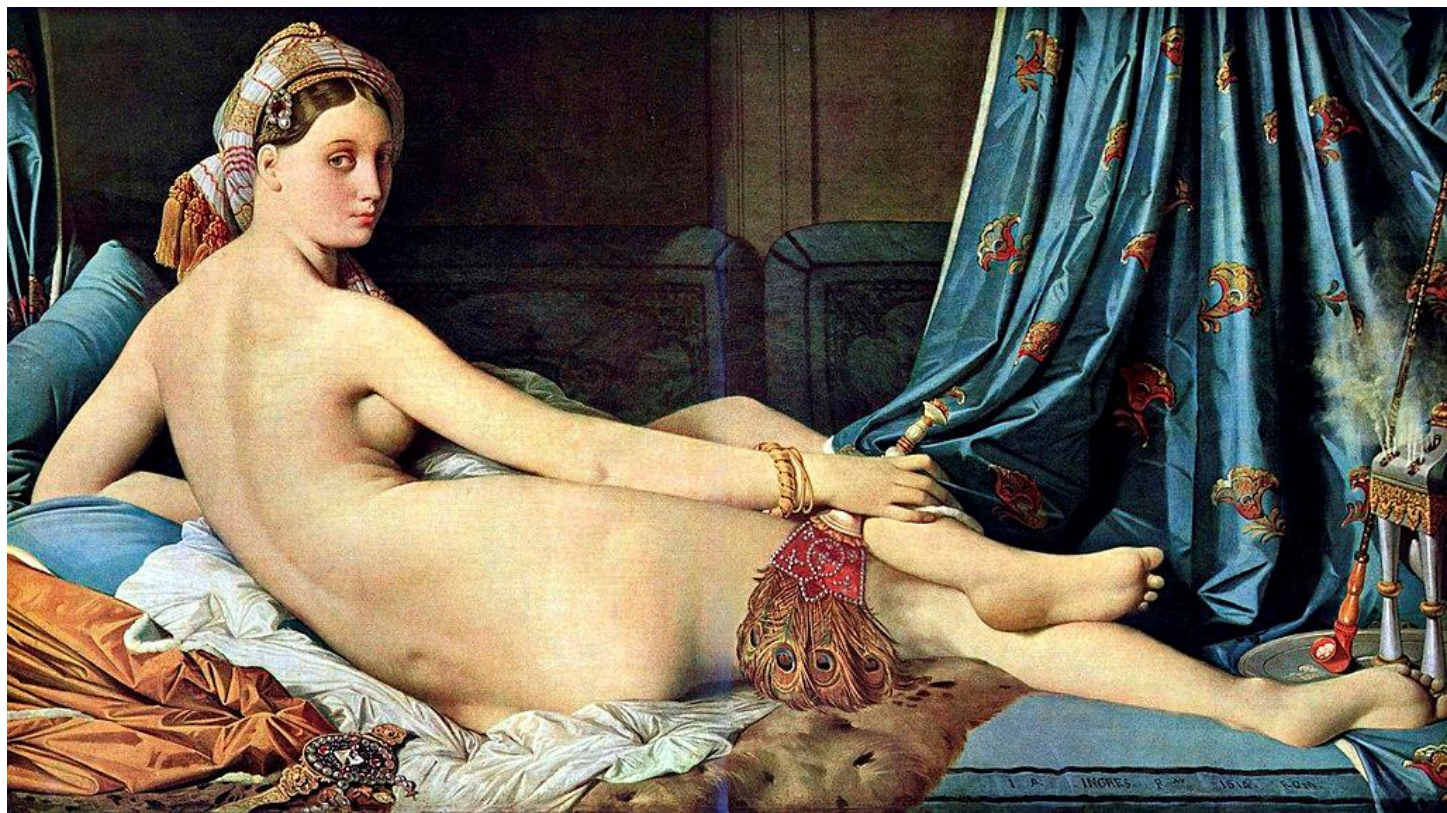
-nahota – být sám sebou, bez masky

-akt-druzí mě vidí nahou, měním se v nesnímatelnou masku, tělo je vnímáno jako předmět

Agnolo Bronzino/ Venuše, Cupid a Čas

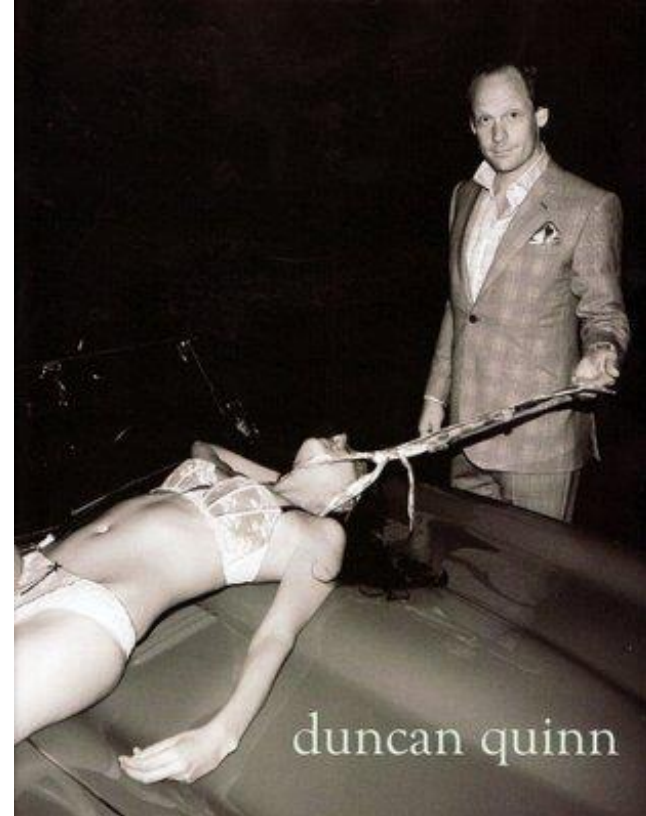

J. A. Ingres / Velká odaliska, 1814

Alexandre Cabanel, Venuše, 1863

Katarína Danová_ Uplynul rok¹⁵
 Alma Lily Rayner_ Jaké to je,
 být princeznou_ Kultura
 znásilnění z pohledu přeživší²⁷
 Eva Bartáková a Petra Hav-
 líková_ Přerážneme cokoliv_ Jak
 sexistické reklamy přispívají ke
 kultuře znásilnění³³
 Zara Kromková_ Ak nevi-
 díte nás, nevidíte ani násilie,
 ktoré sa nám deje_ O trans
 ľudoch na Slovensku⁷¹
 RFK_ Násilí páchané na ženách
 v cirkvi⁹⁷
 Sára Činčurová_ Sama proti
 dvadsiatim ozbrojeným
 mužom_ Esej o zastrašovaní mi-
 grujúcich žien¹²³
 Zuzana Bendíková_ Sexuálnou
 výchovou k spokojnejšiemu
 životu¹⁴⁵

Kultura znásilnění
 Bez súhlasu.txt

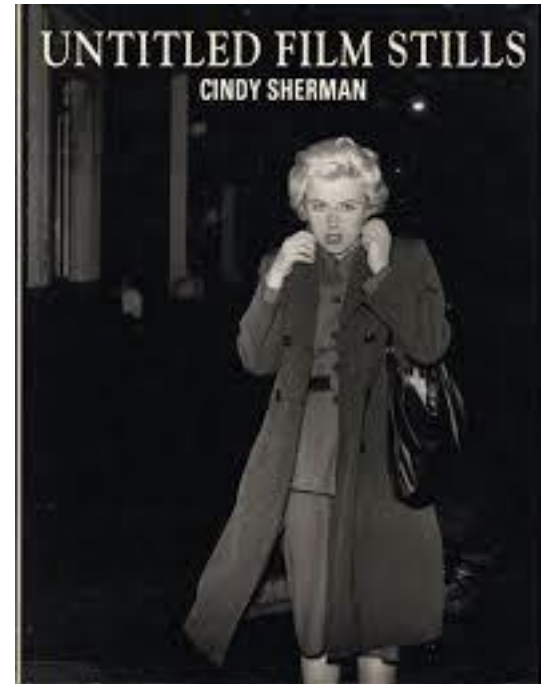

Rubens, Kožíšek

Rembrandt, Danae

Edouard Manet/Olympia, 1863

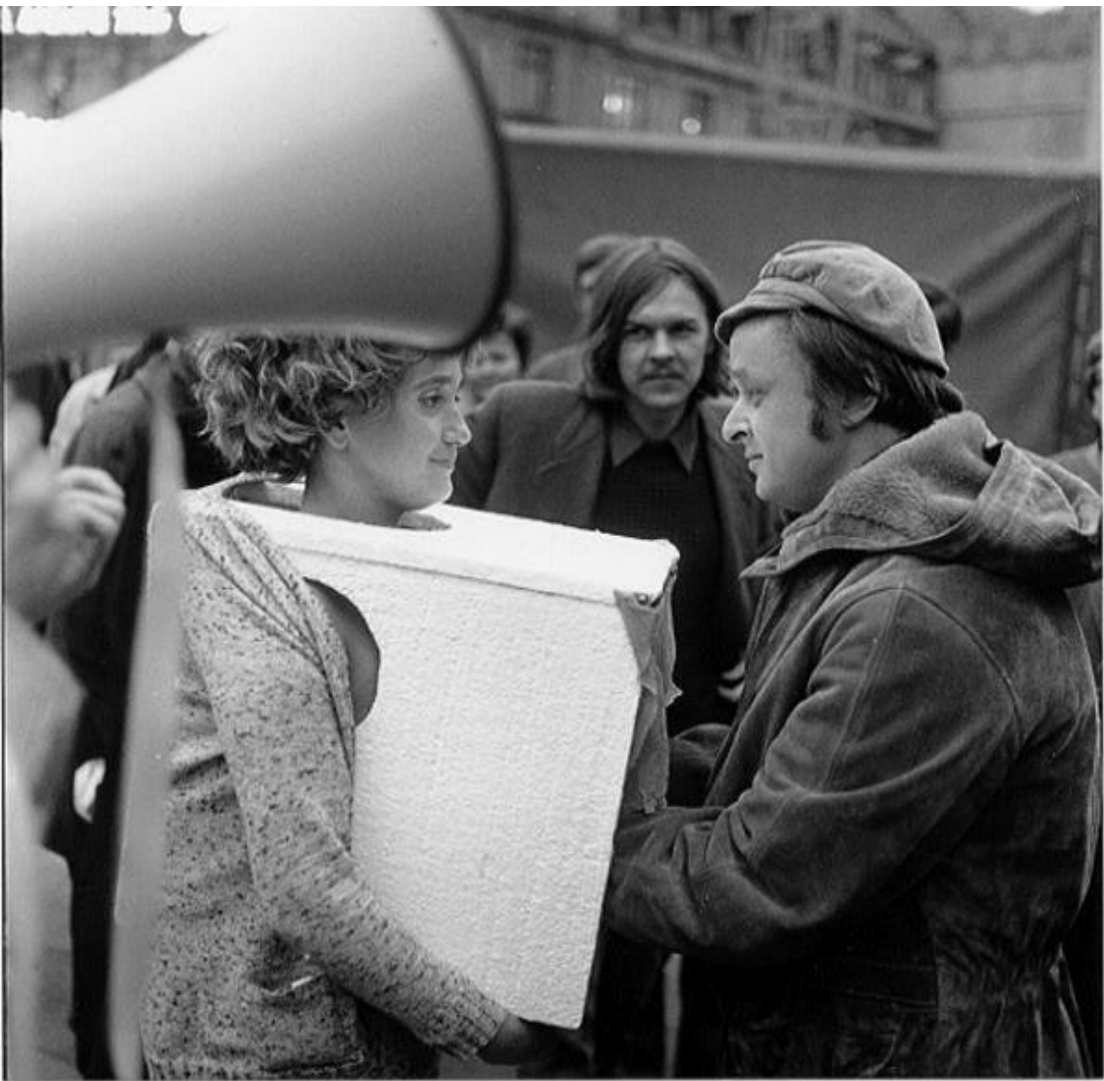

Hannah Wilke, S.O.S.

Joan Jonas

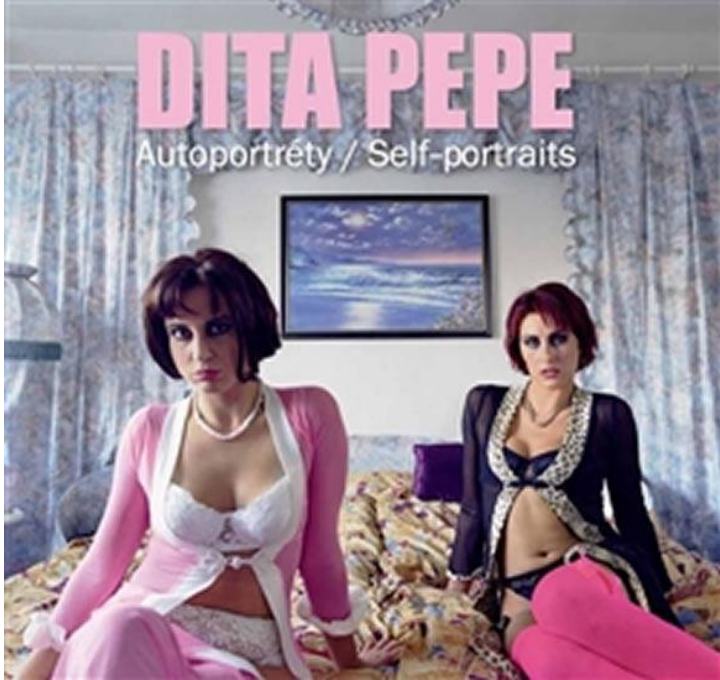

Valie Export

Pilar Albarracín, Viva Espana,
2004

Míla Preslová, Žena v domácnosti, 2000

Petra Vargová / Dead or Alive 2

Lenka Klodová

Veronika Bromová

Anežka Hošková / Karkulka 2001

Kateřina Olivov

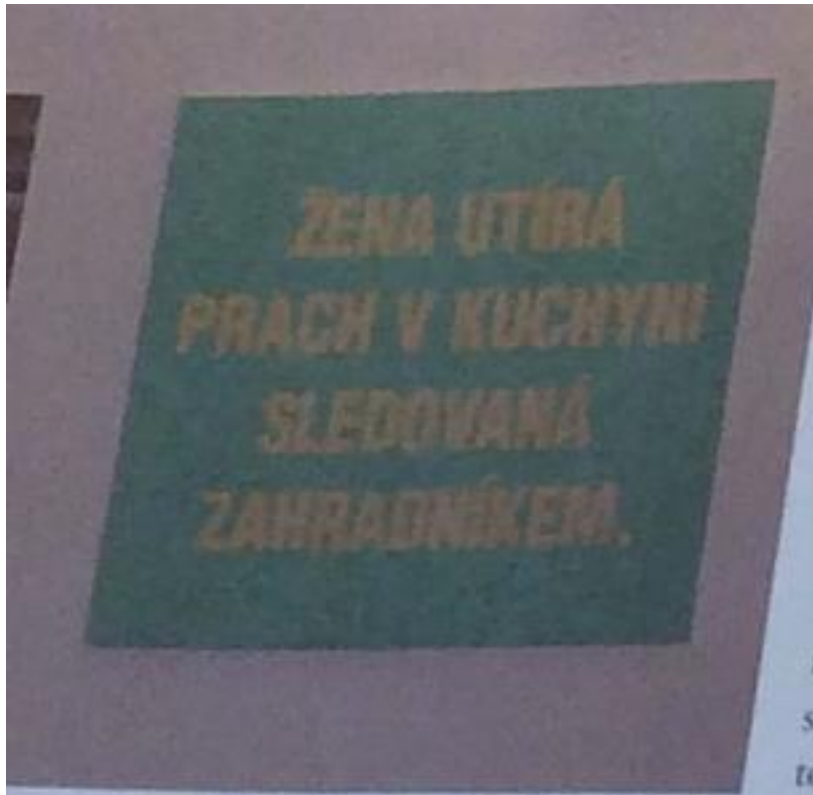

Michaela Thelenová / Až se vrátíš domů, bude krásně uklizeno, 2010

Radovan Čerevka
Co je doma, to se počítá,
2005

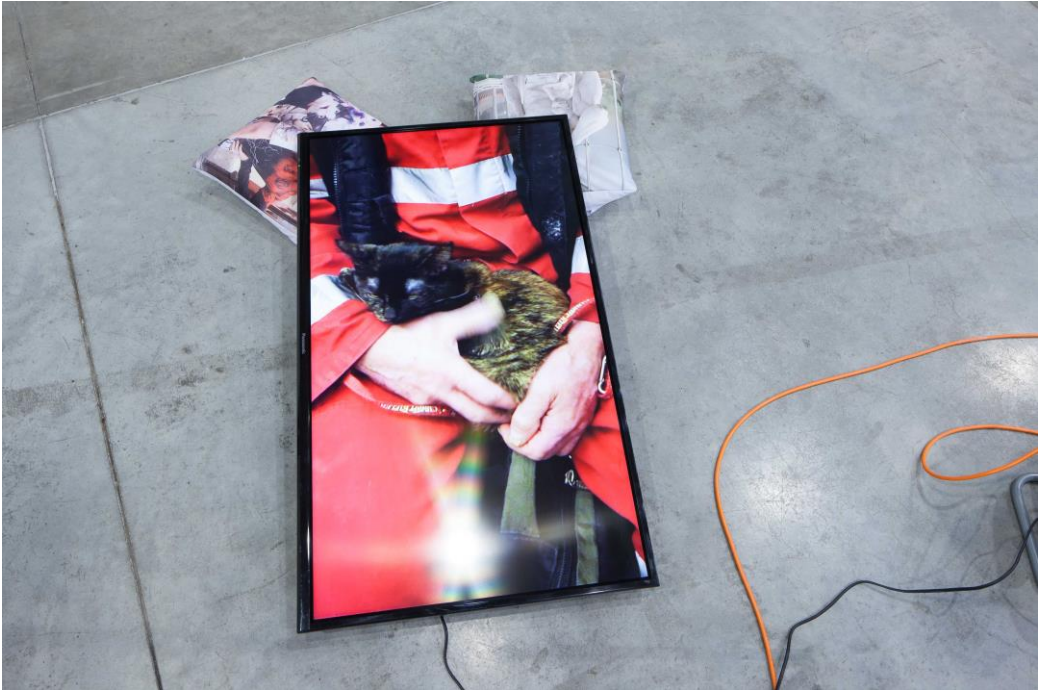

Pode Bal, Obrazy 2006

(Guma Guar – Chlapi sobě 2006)

Radek Brousil a Petr Puklus, Stupid 2018

Alma Lily Rayner, Co mi otec strkal do vaginy, 2017

Martina Drozd Smutná

Marie Lukáčová, Middevil, 2022

Daniela Krajčová, Měkké dopady, 2023
Darina Alster, Vítání jara, 2023